

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจและสัมภาษณ์หมอยาพื้นบ้านที่มีการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรในเขตป่าชุมชน บริเวณวัดป่าอรัญญิกาวาส ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม ทำการรวบรวมสูตรยาพื้นบ้าน จำนวนวงศ์และชนิดของพืชสมุนไพร ตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์ ซึ่งจากการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่า มีสูตรยาที่ใช้ในการรักษาโรคทั้งหมด 12 สูตร โดยใช้ในการรักษาโรคทั้งสิ้น 6 กลุ่มอาการ ได้แก่ กลุ่มยารักษาโรคผิวหนัง ผื่นคัน และกลากเกลื้อน กลุ่มสมุนไพรแก้ฟกช้ำ ปวดข้อ เส้นพิการ กลุ่มยาแก้อ่อนเพลีย บำรุงกำลัง บำรุงธาตุ กลุ่มยาขับน้ำนม กลุ่มยาแก้ท้องขึ้นท้องอืดท้องเฟ้อ และกลุ่มยารักษาเบาหวาน

2. ผลจากการรวบรวมรายชื่อพืชสมุนไพรที่นำมาใช้ในการรักษาโรคนั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 46 ชนิด โดยวงศ์ที่มีการนำมาใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ วงศ์ EUPHOBACEAE 4 ชนิด ANNONACEAE APOCYNACEAE และ RUBIACEAE 3 ชนิด

อภิปรายผลการวิจัย

วัดป่าอรัญญิกาวาสเป็นพื้นที่ป่าชุมชนในเขต ต.วังแสง อ.แกดำ จ.มหาสารคาม พื้นที่รอบวัดมีทั้งหมด 75 ไร่ เป็นป่าสาธารณะซึ่งเป็นป่าสมุนไพรและ สถานีวิทยุชุมชนที่ชาวบ้านและชุมชนช่วยกันดูแล เป็นเขตวัดป่าที่มีการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรเพื่อนำมาใช้ในการรักษาโรคโดยหมอยาพื้นบ้าน จากการสำรวจและสัมภาษณ์หมอยาพื้นบ้านเกี่ยวกับสมุนไพรที่ใช้พบว่ามีการนำสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ในชุมชนทั้งสิ้น 46 ชนิด โดยวงศ์ที่มีการนำมาใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ EUPHOBACEAE จำนวน 4 ชนิด รองลงมาได้แก่ วงศ์ ANONACEAE APOCYNACEAE และ RUBIACEAE จำนวนวงศ์ละ 3 ชนิด ซึ่งยาที่มีสูตรการรักษามากที่สุดได้แก่ ยาแก้อัมพาต บำรุงกำลัง และยาแก้ปวดเมื่อย ซึ่งชนิดพืชที่ใช้ในการรักษาโรคดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของวงศ์สฤติ ถั่วฤติ (2553) ซึ่งได้รวบรวมพืชสมุนไพรแก้ปวดเมื่อย โดยทำการศึกษาใน 8 จังหวัด ได้แก่ ชัยภูมิ น่าน สุโขทัย เพชรบูรณ์

